

N:o 86.

Af herr **A. W. Nilson** från Lidköping, om ändrad lydelse af 69 och 71 §§ konkurslagen.

Då det i konkurslagens 69 § stadgas, att hvar borgenär skall å inställelsedagen skriftligen uppgifva sin fordran, och bifoga de handlingar, på hvilka han sin talan grundar, och då det i samma paragraf vidare säges: »Har borgenär före inställelsedag bevakningshandlingar aflemnat, i stad till rätten samt å landet till domaren, varde det ock tillkännagifvet», så framgår visserligen icke af här begagnade ordalag med all önskvärd tydlighet, att dylika handlingar skola anses vara i laga ordning aflemnade jemväl i det fall, att de inom behörig tid till rätten eller domaren insändts med allmänna posten. Men en i sådan rigtning gående tolkning af denna paragraf har dock hos allmänheten gjort sig i praktiken ganska allmänt gällande, och så väl riksbanken och andra bankinrättningar, som äfven enskilda fordringsegare hafva, såsom känt är, i vidsträckt mån anlitat allmänna posten för insändandet af bevakningshandlingar, utan att det tillförene försports, att deras gjorda bevakningar blifvit på sådan grund ogillade. Under sistförflutna året har emellertid ett rättsfall förekommit, som visar, att det lärer uteslutande bero af domarens godtfinnande, huruvida en med allmänna posten till honom ankommen bevakningshandling må till pröfning upptagas, eller icke. Af det utdrag ur justitieombudsmansexpeditionens diarium för den 18 maj och 13 juni 1895, hvilket härhos bifogas, inhemtas nemligen, att justitieombudsmannen förklarar sig icke finna konkursdomstolens ordförande skyldig att taga befattning med bevakningshandlingar, som, ehuru inom behörig tid, ankommit med allmänna posten.

Fastän det väl får antagas, att de allra fleste af våra domare fortfarande skola handla på annat sätt och visa större tillmötesgående, än den i här åtföljande bilagan omnämnde rättens ordförande, torde likväl en stor mängd borgenärer, efter erhållen kännedom om det af justitieombudsmannen gifna prejudikatet, icke längre våga insända sina konkurs-

bevakningshandlingar med allmänna posten och dermed äfventyra att gå förlustige hela sin fordran. För egen trygghets skull lärer alltså borgenären se sig nödgad aflemna sina bevakningshandlingar personligen eller genom ombud. Men att detta ofta måste tillskynda honom synnerlig olägenhet och kostnad, är lätt att inse. I följd af affärslifvets stora utveckling och nutidens lättare kommunikationer eger numera liflig handelsförbindelse rum mellan äfven de mest skilda trakter af vårt land. Afståndet mellan borgenärens och hans gäldenärs hemvist är därför icke sällan så betydande, att, i händelse af den senares iråkade konkurstillstånd, det icke gerna kan ifrågakomma, att den förre företager en resa på, exempelvis, 50 à 100 mil, för att å inställeledagen bevaka sin fordran. Utvägen att i stället begagna ombud kan äfvenledes ofta vara förenad med svåra olägenheter, förutom de rätt dryga utgifterna; ty det är för honom icke alltid så lätt att förskaffa sig ett lämpligt och pålitligt samt på samma gång närboende ombud, särdeles om konkursmålet handlägges vid tingsställe å landet i aflägsna, glest befolkade orter.

Så tunga och besvärliga former för utförande af talan i konkursmål vill allmänheten, ursäktligt nog, icke gerna finna sig uti i våra dagar, då på de flesta områden så mycket är gjordt och göres, för att, till bättnad för affärs- och näringslifvet, åt landets medborgare bereda beqvämlighet och lättnad i utöfningen af deras verksamhet och i deras beröring med hvarandra äfvensom med de offentliga myndigheter, till hvilka de i många förekommande fall behöfva hänvända sig. Såsom bekant, är det numera tillåtet att med posten insända skrivelser och inlagor direkt till statsdepartementen och alla förvaltande myndigheter. Allmänheten kan med skäl tycka, att samma medgifvande äfven borde få gälla för sådana handlingar, som skola gå till rättens ordförande eller domaren i konkursmål. I ena som andra fallet måste det naturligtvis bli afsändarens egen risk, om handlingarna förkomma eller icke hinna fram i behörig tid.

De skäl, som här ofvan anförts såsom stöd för en i angifna rigtning behöflig ändring af 69 §, gälla äfven till viss del i fråga om ett sådant, såsom mig synes, nödigt tillägg till 71 §, att skriftligen affattade anmärkningar mot gjorda konkursbevakningar må kunna i betaldt bref med allmänna posten insändas till rätten eller domaren, och får jag, beträffande sistnämnda paragraf, dessutom åberopa den motivering, som förekommer uti en vid 1894 års riksdag i detta ämne väckt motion (A. K. n:o 110),

jemte de yttranden i frågan, som återfinnas i Andra Kammarens diskussionsprotokoll för den 10 mars samma år, sid. 4—11, vid ärendets fördragning i kammaren.

På grund af det nu anförda, tillåter jag mig föreslå,

att Riksdagen måtte för sin del besluta, att 69 och 71 §§ i konkurslagen skola erhålla följande förändrade lydelse:

§ 69.

På den inställelsedag — — — — lika äro. Har borgenär före inställelsedag, vare sig personligen eller genom ombud eller ock i betaldt bref med allmänna posten bevakningshandlingar aflemnadt, i stad till rätten samt å landet till domaren, varde det ock tillkännagifvet.

§ 71.

Vill — — — — fatta: utsätte då ordföranden viss dag inom två veckor derefter, å hvilken anmärkningarne, skriftligen affattade, senast skola af vederbörande, vare sig personligen eller genom ombud, eller ock i betaldt bref med allmänna posten, vara aflemnade till rätten eller domaren.

Ordföranden — — — — framställas.

Tillika anhåller jag vördsamt få anmoda lagutskottet, som torde komma att behandla denna min motion, att med fasthållande af motionens syfte sjelf föreslå sådana redaktionsförändringar i nämnda tvenne paragrafer, hvilka kunna synas utskottet mera lämpliga, äfvensom derjemte afgifva förslag till ändring af ord eller meningar uti en eller flera af konkurslagens öfriga paragrafer, der sådant möjligen påkallas till följd af förändringarne uti §§ 69 och 71.

Om remiss till lagutskottet anhålles.

Stockholm den 27 januari 1896.

Ax. Wilh. Nilson.

Bilaga till motion n:o 86.

Utdrag af diarium, hållet vid justitieombudsmans-
expeditionen följande dagar år 1895.

Den 18 maj.

Axel Bergmark & C:o i Göteborg låter denna dag ingifva en utaf bilagor åtföljd skrift af innehåll att, sedan klaganden med allmänna posten till rådstufvurätten i Hernösand insändt bevakningshandlingar uti handlanden John Öbergs och hans hustrus vid rådstufvurätten anhängiga konkurs, hvilka handlingar framkommit den 24 september 1894, rättens ordförande, *rådmannen Ossian Emthén*, å inställelsedagen i konkursen den 8 påföljande oktober förklarar, att, som handlingarna ankommit med allmänna posten och således icke blifvit till ordföranden ingifna, desamma icke kunde blifva föremål för någon hans vidare åtgärd; och då enligt klagandenas förmenande rättens ordförande genom nämnda förfarande begått fel i embetet, hvilket fel förorsakat klagandena förlust, hemställa klagandena, att derest herr justitieombudsmannen skulle finna skäl att åtala vederbörande, tillfälle måtte lemnas klagandena att föra den ersättningstalan, hvartill de kunde anse sig ega befogenhet.

Den 13 juni.

Som rådmannen Emthén genom angifna förfarandet icke kunde anses hafva gjort sig skyldig till tjenstefel, lemnade justitieombudsmannen angifvelsen utan afseende.

Rätteligen utdraget, betygar, Stockholm i justitieombudsmansexpedition den 16 januari 1896.

Ex officio
Otto Söderbom.